

УДК 327.7:719 (8)

Рой А. Т.*Аспірантка Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

ДІЯЛЬНІСТЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ЗБЕРЕЖЕННІ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ

Досліджується питання щодо участі міжнародних урядових організацій у процесі збереження регіональної культурної спадщини країн Латинської Америки, з огляду на необхідність пошуку нових механізмів співпраці між державами через застосування багатосторонньої дипломатії у досягненні результатів у спільній політиці.

Ключові слова: *Латинська Америка, культурна спадщина, міжнародні організації, ЮНЕСКО, Міжамериканський Банк Розвитку*

Актуальність питання, що розглядається у данній статті, обумовлюється посиленням інтеграційних процесів на території Латинської Америки, появою дискурсу щодо спільної культурної ідентичності у регіоні, а також новими поглядами щодо місця, яке займає культурна спадщина у її формуванні та участю міжнародних міжурядових організацій у збереженні латиноамериканського культурного надбання. Нас цікавлять умови та причини діяльності світових та внутрішньо-регіональних організацій у процесі охорони культурної спадщини. Діяльність міжнародних організацій у сфері охорони регіональної національної культурної спадщини українськими науковцями не досліджувалася. У своїх роботах це питання аналізують вчені держав Латинської Америки, а саме Лорена Л. Монсалве Моралес, Р. Гомес, Х. Леап, Т. Анхорена.

В контексті проблеми захисту культурної спадщини необхідно підкреслити особливу роль міжнародних урядових організацій та їх роботи у сфері забезпечення охорони та збереження культурних пам'яток Латинської Америки. Одна з основних таких організацій у Південній Америці чия діяльність направлена на посилену інтеграцію шляхом взаємної співпраці на іberoамериканському просторі у сфері освіти, науки, технологій і культури є Конвенція Андреса Бейо, яку було засно-

вано у 1970 році. Основні цілі, які вона перед собою ставить, фактично відображають нові тенденції у взаємсприйнятті держав в контексті сучасного перерозподілу сил у світі. Ідеї її створення ґрунтуються на стимулюванні взаємного пізнання та братерства між державами учасниками організації, встановленні відповідного балансу у процесі їх освітнього, наукового, технологічного та культурного розвитку, виконанні об'єднаних зусиль для спільного розвитку своїх народів і застосування науки та технологій задля росту рівня життя мешканців держав регіону. [5] Надання концептуалізації та цінності культурній, а разом із нею, і природній спадщині, а також її поширення постало символічним питанням, яке спричинило широкий відчутний вплив на зближення держав в умовах культурного і міждержавного співробітництва, який було визнано і за рамками Конвенції Андреса Бейо. В рамках організації було створено Іberoамериканський інститут культурної та природної спадщини (IPANC — Instituto Iberoamericano del Patrimonio Natural y Cultural), через який Конвенція Андреса Бейо регулює свою політику щодо захисту культурної спадщини і який має сприяти тому, щоб латиноамериканські держави проводили спільну політику щодо захисту об'єктів, які належать до такої спадщини. Американський інститут природної і культурної спадщини спочатку, у 1977 році, було засновано під назвою Андський інститут народного мистецтва на VII Нараді міністрів освіти країн, що підписали Конвенцію Андрес Бейо (СAB). IPANC є спеціалізованою структурою, із штаб-квартирою у Кіто, що має юридичну правоздатність у відповідності із міжнародним правом і займається питаннями зміцнення природної і культурної спадщини та суспільного і соціального розвитку 12 країн членів СAB: Болівії, Чилі, Колумбії, Куби, Іспанії, Еквадору, Мексики, Панами, Парагваю, Перу, Домініканської Республіки та Венесуели. Дана структура розробляє план своїх дій навколо культури, соціальної пам'яті та культурної спадщини країн Латинської Америки, зосереджуючи увагу на корінні і спільних зв'язках, які їх об'єднують. Окрім того Ібероамериканський інститут природної і культурної спадщини сприяє визнанню, оцінці, захисту, охороні і соціальному освоєнню нематеріальної культурної спадщини та розмаїттю форм культурного самовираження народів регіону. У 2010 році Інститут разом із ЮНЕСКО підписав Конвенцію про міжвідомче співробітництво задля об'єднання зусиль для розробки і здійснення заходів, планів, проектів і програм у тих сферах, де може здійснюватися обмін думками та досвідом. До сфер співпраці двох організацій увійшли розвиток спільних досліджень, обмін інформацією, книгами, продуктами радіо, преси

та телебачення, а також документацією, що може становити інтерес для обох сторін та визначення програм щодо пропаганди збереження культурної та природної спадщини.

Безумовно ЮНЕСКО, яка є головною світовою організацією, що займається проблемами культурної спадщини, відіграє вагомую роль у розробленні програм по збереженню культурних пам'яток у регіоні. Велика кількість здобутих позитивних результатів у даній сфері відбулася завдяки активному сприянню цієї міжнародної структури. Для прикладу міжнародної співпраці, що здійснює ЮНЕСКО у регіоні ми можемо віднести проведений у Перу 23 жовтня 2012 року міжнародний семінар, що стосувався теми охорони культурної спадщини шляхом запобігання її вивезенню у незаконний спосіб та подальшого нелегального експорту. Захід було організовано спільними зусиллями Міністерства культури Перу та ЮНЕСКО, за участю міжнародних експертів, для аналізу механізмів і стратегій щодо збереження перуанської культурної спадщини. Так міністр культури Перу, Луїс Періано Фальконі, відкриваючи Латиноамериканський семінар під назвою «Зростання потенціалу та обізнаності у боротьбі із незаконним обігом культурних цінностей» під час свого виступу зазначив про необхідність однаковості щодо аналізу і адекватної реакції на різного роду події, які відбулися з моменту створення Конвенції ЮНЕСКО 1970 р. (щодо заходів спрямованих на заборону і попередження незаконного імпорту, експорту і передачі права власності на культурні цінності), а також прийняття викликів майбутнього, попередження яких забезпечить ефективність спільних дій, процедури проведення експертизи, механізми забезпечення попередження нелегальної торгівлі і прагнення до вдосконалення оперативності та ефективності у міжнародній діяльності. Зі своєї сторони, Нільда Англарій, представник ЮНЕСКО у Перу, визначив, що мета даного семінару полягає у посиленні потенціалу та можливостей регіональних і місцевих експертів у боротьбі з незаконним обігом культурними цінностями. З огляду на це ЮНЕСКО прагне надавати відповідні інструменти допомоги і знання для розробки профілактичних заходів і створення необхідних умов задля того, щоб мати ефективне і оперативне реагування на національному, регіональному та місцевому рівнях. Під час цієї зустрічі, представники ЮНЕСКО, УНІДРУА (Міжнародний інститут з уніфікації приватного права в Італії), а також державних установ в Аргентині, Мексиці і Перу, підняли питання, щодо нових перспектив у дії міжнародних договорів та забезпечення ними необхідних заходів у кожній з країн для попередження розграбування

їх культурної спадщини і появи нових форм незаконної торгівлі культурними цінностями, а також заохочення більш ефективного міжнародного співробітництва за участю різних організацій, чия діяльність пов'язана з охороною культурної спадщини. Крім того, спеціалісти обговорювали питання ідентифікації та визначення культурних цінностей з урахуванням різних критеріїв, які використовуються для визначення терміну «культурний об'єкт», так як відсутність єдиних визначень перешкоджає міжнародному співробітництву у поверненні цих цінностей, звертаючи увагу на нагальну необхідність систематизувати і уніфікувати ці значення. Едуард Планш, спеціаліст з відділу Договорів щодо Охорони Культурної Спадщини ЮНЕСКО, зазначив, що семінар направлений на сприяння ефективному здійсненню Конвенції 1970 р. й інших відповідних документів по боротьбі з незаконним обігом та відновленню культурних цінностей, заохочення належного використання правових та дієвих інструментів з охорони і збереження культурної спадщини, розвитку навичок щодо захисту і збереження культурних цінностей, а також усвідомлення необхідності боротьби з незаконним обігом культурних цінностей. На даному семінарі були представлені державні структури Аргентини, Болівії, Колумбії, Еквадору, Гватемали, Гондурасу і Мексики, разом із представниками Генерального директорату з інспекції та контролю Міністерства культури і національної поліції, прокуратури, митної служби, ІСОМ-Перу, Національної бібліотеки Перу і Головного національного архіву. [4] Зазначимо, що завдяки сприянню ЮНЕСКО у державах Латинської Америки було розроблено багато проектів, що стосувалися нелегального обігу культурними цінностями та боротьби із ним. Організація Об'єднаних Націй, у співпраці з ЮНЕСКО, розробила проект договору, який може бути використаний державами, котрі прагнуть зміцнити свою співпрацю у боротьбі із нелегальною торгівлею культурної спадщини та безпосередньо із чорною археологією. Цей договір спрямований на співробітництво між правоохоронними органами на базі законодавства країн, що підписують його із залученням Конвенції ЮНЕСКО 1970 року, окрім того він також може бути використаний країнами, які не підписували цю конвенцію. Із створенням Конвенції 1970 року щодо заходів направлених на заборону та попередження незаконного імпорту, експорту та передачі прав власності на культурні цінності в латиноамериканських державах стали поступово налагоджуватися та запроваджуватися механізми по врегулюванню проблем вивезення культурної спадщини. Конвенція 1970 та діяльність ЮНЕСКО стали прикладом для держав, що прагнули

боротися із ним, для вироблення своїх власних національних програм по захисту культурної спадщини, а потім і загально регіональних. Зокрема, цей приклад перейняло у повній мірі Андське співтовариство у тому, що стосувалося створення постанов щодо боротьби із нелегальним обігом та збереженням культурної спадщини. [1]

У 2003 році у Болівії на регіональному рівні в ході тринадцятої Іbero-американської зустрічі на вищому рівні глави держав і урядів іbero-американських країн підтримали висунуту Перу ініціативу створення в Куско Регіонального центру з охорони нематеріальної культурної спадщини під егідою ЮНЕСКО. Основні функції Центру полягають у забезпеченні координації, співпраці та обміну інформацією між країнами регіону з метою сприяння проведенню заходів, спрямованих на охорону їх нематеріальної культурної спадщини. Він використовує відповідний потенціал, що вже є в університетах, науково-дослідницьких центрах та в інших урядових чи неурядових організаціях регіону. Зокрема, передбачено такі заходи: збір інформації та створення банку даних; налагодження мереж обміну інформацією; сприяння міжорганізаційній співпраці; підтримання зв'язку з міжурядовим комітетом з охорони нематеріальної культурної спадщини, коли такий буде створено; узгодження методологій визначення і документального обліку спадщини; координація заходів в області професійної підготовки і навчання; координація заходів, спрямованих на розвиток нематеріальної культурної спадщини за допомогою засобів інформації. Регіональний центр був створений на основі угоди між ЮНЕСКО та урядом Республіки Перу відповідно до положень документів 21 С/36 та 171 ЕХ/18. Центр мав бути самостійною установою на службі держав—членів Організації, які, зважаючи на своє географічне розташування і схожий характер труднощів, з якими вони стикаються в області охорони своєї матеріальної та нематеріальної культурної спадщини прагнули створити структуру, завдяки якій вони могли урегулювати нагальні проблеми. Члени прагнуть співпрацювати з Центром, використовуючи для цього свої національні комісії або спеціалізовані національні установи у даній сфері. Форми участі держав регіону, які бажали стати членами Центру, є визначеними у відповідній угоді приєднання. Центр, було прикріплено до Національного інституту культури Перу і на сьогоднішній день він функціонує та є розташованим в Куско. В свою чергу кожне інтеграційне угруповання на території Латинської Америки встановило прийняття законопроекту про створення в своїх рамках установи, яка буде займатися культурними питанням та охороною культурної спадщини зокрема. [4]

Міжамериканський банк розвитку, економічна міжурядова міжнародна організація, у першому десятиріччі XXI століття стала проявляти підвищену зацікавленість до проєктів, в основі яких лежать задумки по використанню культури та зокрема, охорони культурної спадщини як засобу для економічного та соціального розвитку держав регіону. Банк було утворено в 1959 році з метою фінансової підтримки економік країн Латинської Америки та Карибського басейну. Феноменальним є те, що розробка проєктів стала йти разом із політикою загальної співпраці у політичних культурних проєктах відповідно до яких культурна спадщина визначалася як базис для культурної самоідентифікації націй та народів. Тобто проєкти та програми по економічному та соціальному розвитку синтезувалися разом із необхідністю зберігати культурні об'єкти по регіону, утворивши таким чином багатогамний вид співпраці у рамках організації. Крім того, у 2005 році Банк окремо сформував, як свою підструктуру до повноважень якої мали входити різноманітні проєкти у культурній сфері, Міжамериканський фонд культури та розвитку, некомерційну організацію, чия діяльність спрямована на підтримку розвитку: індустрії культури і туризму, співтовариства і регіональних музеїв, матеріальної і нематеріальної культурної спадщини, соціальних і культурних підприємців та інформаційно-комунікаційних технологій в цілях розвитку. У кожній з цих областей фінансуються проєкти високого соціального та економічного впливу, які включають такі заходи, як наукові дослідження та поширення культури, нарощування потенціалу у навчанні та освітніх програмах для дітей та молоді зокрема. У країнах Латинської Америки, більша частина культурного багатства зосереджена в історичних центрах міст. Проте, майже без винятку, більшість з цих центрів піддається негативному впливу процесів руйнації, що загрожують збереженню історичної та культурної спадщини цих центрів. Таким чином, міста починають втрачати цінний ресурс, збереження і використання якого належним чином може сприяти підвищенню якості життя своїх мешканців. Усвідомлюючи ці ризики, декількома містами були зроблені кроки по відновленню їх історичних центрів, і багато з них досягли значних результатів, як то наприклад місто Кіто в Еквадорі. Ці дії, по своїй суті є довгостроковими і вимагають багато ресурсів, які зазвичай перевищують бюджетні можливості органів місцевого самоврядування. Таким чином, диференційовані джерела фінансування, від різних державних рівнів і приватного сектору, звищили обсяг обмежених фінансових ресурсів, які потягли за собою позитивні процеси вкладання інвестицій, що у свою чергу сприяло відновленню та роз-

витку міст, які є осередками культурної спадщини. Міжамериканський Банк Розвитку позиціонує себе як ключового партнера, що надавав економічну допомогу кільком містам у відновленні їх основних історичних районів, починаючи з 1994 року, через Програму по Відновленню Історичного центру Кіто (його перший етап), чий позитивні результати стимулювали і проклали шлях для інших програм відновлення у регіоні. За останні 10 років банк інвестував понад 630 мільйонів доларів США у відновлення центральних історичних культурних районів, що у загальній кількості вклалося у 46 спеціальних операцій по роботам відбудови, реставрації та ін. Як вже згадувалося вище, на даний час Банк виділяє значні фінансові, технічні та людські ресурси для збереження і розвитку культурних основ Латинської Америки. Програма по Відновленню Історичного центру Кіто, стала певною точкою біфуркації, з якої розпочалося фінансування ще кількох подібних проектів, у різних частинах регіону. Крім яскравих позитивних результатів програми по Кіто, необхідно було визначити елемент, який зміг підтримати проекти такого роду та їх подальший розвиток і використання якого, могло бути використано на регіональному рівні, як універсальний принцип забезпечення збереження культурної спадщини. Таким чином, збереження спадщини, стало частиною всеосяжного набору заходів, спрямованих на вирішення проблем, зокрема в історичних центрах, а саме: незахищеність, безробіття, проблеми навколишнього середовища, нераціональне використання громадського простору, відсутність динаміки в економіці, і т. п., визначається як ще один інструмент для розвитку міст. [4] Таким чином було надано ряд рекомендацій та розроблено механізми, що у подальшому сприятимуть запобіганню проблем по охороні культурної спадщини у латиноамериканських державах. Зокрема зазначається, що відновлення історичних центрів вимагає всеосяжного бачення цього питання, включаючи різні сфери взаємодії у тому числі у міжнародних межах. Повнота та складність заходів, які впроваджуються, вимагають інституційних інновацій у реалізації діяльності щодо відновлення будівель та об'єктів культурної спадщини. Окрім того, державні ресурси повинні бути спрямовані на залучення зі своєї сторони інвестицій, які заохочують та / або доповнюють процес інвестування з боку приватного сектору щодо фізичних робіт, процедур управління, зниження ризиків, координації, регулювання інформації, і т. д. Процеси збереження та відновлення можуть успішно протікати при залученні ресурсів, які мають походити з різних рівнів державної влади та приватного сектору. Сталий процес відновлення потребує участі суспільства та приватного сектора,

у прийнятті важливих рішень і здійсненні конкретних дій, щодо збереження культурної спадщини. Необхідно зміцнювати житлові функції центрів для їх подальшого існування, роботи з відновлення мають починатися з найбільш зруйнованих меж історичних центрів, тобто із периферії, для того, щоб уникнути у майбутньому негативних побічних наслідків які можуть звести на нівець успіхи, досягнуті під час відновлення центру міста. Нижче дані процеси проаналізовано на прикладах Кіто, Картахени та Боготи, а саме що саме можна винести із еволюції по програмам відновлення цих культурних міст та механізмів забезпечення цього відновлення, який у подальшому міг би слугувати важливим чинником обміну міжнародним досвідом у сфері охорони культурної спадщини. [2, р. 1–6] Випадок міста Кіто є добрим прикладом стадій розвитку процесу реставрації історичних центрів: перший етап є спрямованим на припинення та по можливості зведення назад погіршень культурних пам'яток архітектури, що можуть відбуватися у центрі міста, визначаючи пріоритетним усунення негативних зовнішніх факторів (як наприклад, зловживання державним простором), відновлення історичної спадщини та побутова експлуатація культурного сектору. Другий етап включає в себе направлення на досягнення стійкості отриманих результатів, особливо приділяючи увагу вирішенню соціальних проблем та економічним питанням.

Приклади Картахени та Боготи є наглядними щодо висвітлення програм, завдяки яким погіршення стану спадщини сповільнилося і було попереджено та звернено у значній частині історичних центрів. Ці програми характеризуються: реставраційними роботами відносно невеликими і дуже специфічними, акцентуванням уваги на вирішенні соціальних та економічних проблем, які впливають на якість життя в центрі, вдавання до дій, щодо відновлення периферії старих міст, які були пошкоджені і можуть негативно вплинути на процес будови та відновлення центру, а також надання земельних ділянок для будівництва доступного житла прошаркам суспільства із середнім або середньо-низьким рівнем достатку. Міжамериканський Банк розвитку підтримував велику частину проектів з реконструкції історичних центрів, які здійснюються у регіоні. Члени організації прийшли до висновку, що без сумніву, найбільш важливим є те, що активізація процесів відновлення стародавніх культурних центрів не мала б сили без участі громад, які живуть і доглядають за центрами, та приватних підприємців, які йдуть на ризик інвестуючи гроші у такі проекти. Виходячи із досвіду діяльності Банку у заходах щодо збереження культурної

спадщини нижче наводиться короткий виклад основних елементів, які включаються у процеси відродження історичних міських центрів регіону. Зокрема, до таких заходів увійшли інтеграція секторів міста чий вклад у процесі відбудови буде варіюватися в залежності від типу робіт у відновленні архітектури. Усунення проблеми ірраціонального використання державного простору, які перешкоджають активізації процесу відбудови історичних центрів є актуальним питанням в усіх державах регіону. Створення установ, які б здійснювали та впливали на інноваційний і гнучкий процес координуючи свої дії із владою, встановлювали чіткі стратегічні цілі і прями зв'язки на найвищому рівні із мерією того чи іншого міста. Продуктивність в районах периферії історичного рівня знецінення які можуть вплинути на процес активізації центрів міста. Використання синергії між секторами міста з різним рівнем розвитку шляхом поліпшення зв'язку між ними. Культурний капітал є частиною ресурсної бази, що сприяє розвитку суспільства та досягнення ним більш високого рівня добробуту для своїх членів. Так як будь-яка форма капіталу повинна використовуватися ефективно і раціонально, уникаючи не тільки його неповного використання (наприклад занепад спадщини), але й надмірного (масовий туризм може негативно позначатися на місцевих традиціях). Це стало необхідною умовою для визначення конкретних дій які окрім можливості впливати на ті чи інші процеси, мають політичну та фінансову життєздатність. Саме у збереженні і розширенні культурної спадщини, культура визначається як рушійна сила для загального добробуту міст в яких вона знаходиться і встановленні сталих відносин між подібними центрами у різних країнах. Щодо діяльності Міжамериканського банку розвитку у забезпеченні цих проектів у державах Латинської Америки, треба зазначити, що всі ці дії можуть бути втілені лише за тієї умови, якщо країна, яка потенційно потребує такої допомоги задекларує, що такий хід дій, може бути визначений як пріоритетний всередині держави і вона обирає його для свого подальшого розвитку в економічній соціальній та, як то скла-лося при допомозі економічних структур регіону та світу, у культурній сферах. Процедура допомоги від Міжамериканського банку може бути здійснена при наявності офіційної згоди країни Латинської Америки слідувати тим програмам, що їх пропонує до реалізації Банк. Тобто, на сьогодні економічний напрям стає фактором того, щоб ідеї культурної самобутності не тільки виступали єдиним фундаментом у побудові міжнародної співпраці по збереженню культурної спадщини, але й щоб були втілені у життя конкретні рішення та проекти. [2, р. 14–15]

Таким чином, міжнародні міжурядові організації вагомо впливають на розвиток області збереження культурної спадщини. Завдяки їх роботі і діям держав у рамках цих організацій охорона культурної спадщини, як явище, породила дуже широку сферу співробітництва між державами, яке стосується різного роду проектів, що включають в себе особливі фактори у розвитку країн та регіону в цілому. Напрями співпраці варіюються в залежності від конкретної сфери до якої вони відносяться. До цих напрямів входять спільні проекти по реставрації культурних комплексів, боротьба із нелегальним експортом нелегальних об'єктів, залучення іновативних технологій при розробці механізмів захисту культурного надбання, а також культурно-освітні програми. Новим постав економічний фактор у співпраці в даній сфері, так як завдяки сприянню зокрема Міжамериканського Банку Розвитку охорона культурної спадщини синтезувала у собі еволюцію проектів та ініціатив, що включають в себе економічний розвиток міст держав, що залучені до цих проектів. Співпраця через міжнародні організації визначається перспективними тенденціями, що має великі шанси зростати у майбутньому та регулювати охорону культурної спадщини у регіоні.

Список використаних джерел:

1. Convention on the Means of Prohibiting and Preventing the Illicit Import, Export and Transfer of Ownership of Cultural Property. — UNESCO, 1970.
2. Cuenin F. Patrimonio cultural y desarrollo socioeconómico: la recuperación de áreas centrales históricas Banco Interamericano de Desarrollo / Cuenin F. 2009. — 34 p.
3. Monsalve L. Gestión del Patrimonio Cultural y Cooperación Internacional. Medellín: Escuela Latinoamericana de Cooperación y Desarrollo, 2011.- Cuadernos de Cooperación para el Desarrollo.-№ 6. — 115 p.
4. Shady Solís Ruth Política cultural en el Perú y la situación del patrimonio arqueológico. — La Molina, Perú, Comité Peruano del Consejo Internacional de Monumentos y Sitios, 2009. — Pp. 8–19.
5. Tráfico ilícito de bienes culturales en América Latina y el Caribe. — UNESCO. Oficina Regional de cultura para América Latina y el Caribe. — La Habana: ORCALC. — 2003. — 83 p.
6. Tratado De La Organización Del Convenio Andrés Bello De Integración Educativa, Científica, Tecnológica Y Cultural. — 1970

-
7. Міжамериканський Банк Розвитку.— офіційний сайт // [Електронний ресурс].— Режим доступу: <http://iadb.org>

Стаття надійшла до редакції 17.05.2014 р.

Roy A. T. Деятельность международных межправительственных организаций в сохранении культурного наследия Латинской Америки

Исследуется вопрос участия международных межправительственных организаций в процессе сохранения регионального культурного наследия стран Латинской Америки ввиду необходимости поиска новых механизмов сотрудничества между государствами через использование многосторонней дипломатии для достижения результатов в общей политике.

Ключевые слова: *Латинская Америка, культурное наследие, международные организации, ЮНЕСКО, Межамериканский Банк развития*

Roy A. T. The activity of international intergovernmental organizations in the preservation of cultural heritage of Latin America

We investigate the issue of the participation of international intergovernmental organizations in the preservation of regional cultural heritage of Latin America, in the view of a need to find new mechanisms of cooperation between states through the use of multilateral diplomacy to achieve results in a common policy.

Keywords: *Latin America, cultural heritage, international organisations, UNESCO, Inter-american Development Bank*